

Rozhovor s konspirací Ondřejem Kocmanem

POZORUJTE, KDO TÍM ZÍSKÁ

Kateřina Hlaváčová

Ondřej Kocman (*1988) pracuje jako truhlář. Jeho zájmy jsou historie, okultismus, postapokaliptická subkultura, jugger, šerm a četba brakové a sci-fi literatury.

Jak rozumíte výrazu „konspirační teorie“? Používáte ho?

Dnes je to hanlivé označení pro nějakou ptákovinu nebo blábol, který si někdo vymyslel. Je to jen další příklad toho, jak se slova a termíny posouvají ve vnímání lidí. Když se dnes řekne „konspirace“, tak si hned každý představí nějakou šílenost, kterou vymyslela nějaká Jolanda nebo Vlastík Plamínek někde u počítače. Osobně tento výraz nepoužívám. Snažím se mu vyhýbat, protože na lidi funguje jako červený hadr. Když někomu řeknete: „hele, slyšel jsem novou konspirační teorii“, tak lidi automaticky otáčejí oči v sloup, ale když jim řeknete: „hele, teď jsem četl něco zajímavého“, přistupují k tomu lépe. Dříve to byly jenom teorie, o kterých psal třeba i Ivo Wiesner ještě za hluboký totalitu a další. On byl skvělý v tom, že chtěl nejprve všechno vyvrátit, až nakonec došel k závěru, že je potřeba se nad některými věcmi více zamyslet. Osobně nemám rád Dänikena, který vidí mimozemšťany úplně všude, ale i on má pár tezí, které mi přijdou zajímavé. Podobné teorie navíc často proudí z nějakého badatelského směru, kdy se nějaký badatel začne ponořovat v něčem více do hloubky a začne v tom vidět víc. Uvědomí si, že určitá oblast jeho bádání je před veřejností nějakým způsobem skrývaná nebo manipulovaná. To, že někdo zkoumá věci jinak, než se obecně předkládá, tu bylo vždycky a kdyby to tu nebylo, tak jsme se jako lidstvo nikam neposunuli. Největší vynálezci světa byli ve svých oborech často zatracováni.

Jaký máte postoj k současné vědě? Důvěřujete vědcům a vědeckým institucím?

Před válkami došlo k velikému propojení vědy a okultismu. Zkoumalo se všechno možné, ze všech stran. Osobně nemám

rád výraz „paranormální aktivity“, podle mě je to pokročilá fyzika, které nerozumíme, nebo spíš nechceme rozumět. Pochopení těchto věcí je ale z nějakého důvodu skrývané. Zatímco ještě na začátku 20. století o to byl zájem, po válkách se začaly řešit úplně jiné věci. Věda, která se rozjela potom, mi připomíná Královskou akademii věd, která v době páry třeba tvrdila, že nemůžeme jezdit vlaky při 35 km/h, protože to obrátí člověka naruby, všechno už jsme vymysleli a nic lepšího nebude. Vidím v tom velkou podobnost s dnešní akademickou obcí v tom, jak je zkostnatělá a zatvrzelá a není schopna připustit jiný vnímání reality. Všichni furt tancují kolem Einsteinovy teorie relativity, kterou on sám na sklonku života bral jako chybnou. Vědci se jí však stále úzkoprse drží. Jediný rozdíl je kvantová fyzika, kde se řeší teorie strun a to, co říkal už Tesla, co říkal pak i Einstein, že vesmír je vibrace, o čemž mluví už spousta primitivních národů.

Kdy jste se začal zabývat alternativními výklady dějin nebo tím, čemu dnes říkáme konspirační teorie?

Byl jsem vychováván jako katolický dítě a od malička jsem se setkával s tím, co je obecně označováno za „paranormální jevy“. Doma nám bouchaly dvířka, rozsvěcela se světla, lítaly předměty... Už někdy kolem jedenáctého roku jsem věděl, že mi katolická cesta nedává odpovědi na nic, ale to mi nedával ani ten materialistický pohled, protože jsem z vlastních zkušeností věděl, že je to jinak. Že existují i jiné sféry bytí a že fungují věci,

kterým se říká magie. Já jim ale říkám fyzika. Vždy jsem se díval na věci jinak. Jako kluk jsem navíc miloval historii a když o tom člověk začne číst, tak pak zjistí, že ho ve škole učí hovadiny. V učebnicích je to dost zjednodušený, jsou v nich často starý, nebo dokonce ideologicky zabarvený informace. Já jsem chodil na učňák, kde byl dějepis odpadní předmět, takže jsem se furt hádal s učiteli, že nám říkají blbosti. Pokud pak člověk přijme skutečnost, že historii píšou vítězové, tak všechno, co víme, může být faleš. Já jsem přesvědčený, že značná část toho, co víme o starém Římu, je fikce, protože většina toho prošla v 16. století rukama jezuitů. Všechno to přepsali a stejně tak to, co víme o pohanech, psali křesťané, protože církev měla monopol na vzdělání. Ty informace jsou dost zkreslené. Jak my teď můžeme věřit, že je to pravda?

Ondřej Kocman.

Co pro Vás bylo tím zlovým momentem?

Zásadním milníkem pro mě bylo, když jsem pochopil, jak fungují peníze a finanční systém. Je to obrovský podvod, největší podvod v dějinách lidstva, který funguje jenom proto, že ho mlčky akceptujeme. Celá společnost je založená na profitu, ale ty peníze, které používáme, jsou jen

abstraktní hodnota vytvořená z ničeho. Jsou kryty dluhem, ale komu ty peníze dlužíme? Je to hra ve hře. Tak to byl pro mě tedy ten milník. To, že jsem pochopil, že celá společnost je otrokem podvodu, který akceptuje, a je to tak dodnes. Tu hru hrajeme všichni. I já ji hraju a chodím do práce, vydělávám peníze, protože jinak se v tomhle systému teď prostě žít nedá. Pokud se chce člověk starat o rodinu, tak zde není jiná možnost.

Mají konspirační teorie vliv na vaši osobní spiritualitu?

Ano. Spousta věcí, kterým věřím, jsem si vydedukoval sám, nikde jsem si je nepřčetl. Člověk si vybírá, čemu věřit. My si nemůžeme být vždy jisti tím, co je pravda. Ve chvíli, kdy si něco přečtu a objevím nějakou informaci, tak záleží, jestli se mnou ta informace nějak rezonuje. Pokud rezonuje s mým přesvědčením, a to hlavně s tím duchovním a jak se dívám na svět, rozhodnu se tomu věřit a brát to

jako pravdu. Což si myslím, že je jediná validní možnost. Rozhodujeme se, čemu věřit a čemu ne, protože mnoho věcí je pro nás neověřitelných. Jsme tlačeni k tomu, abychom důvěřovali kapacitám a vědcům, ale i mezi nimi jsou ohromné rozepře a každý se na to dívá jinak. O tom už se ale tolik nemluví. Například během covidu udělali blázna z dr. Berana, který má za sebou mnoho kvalitní práce. Dr. Luc Montagnier, který dostal nobelovku za izolaci viru HIV, tvrdil, že covid byl vyrobený v laboratoři a že na to má důkazy, ale o tom se taky nemluvalo.

Ovlivňuje vás takové rozumění světu prakticky v každodenním životě?

Na všechno se dívám hodně skepticky a dávám si velký pozor na to, co mi kdo říká. Myslím si, že neskočím jen tak někomu na špek. Jsem vůči lidem hodně ostražitý a nedůvěřivý. Měl jsem vždy problém s empatií a vždy jsem se na věci díval pragmaticky. Vždy, když se něco děje, tak říkám: „pozorujte, kdo z toho má profit, a pak pochopíte, proč se to stalo“. A tak to většinou je. Ve stínu každé události někdo rejžuje prachy a můžeme se pak bavit o tom, jestli to byl účel, nebo až důsledek, a rozvíjet na to téma konspirační teorie. Každopádně vždy z nějakého velkého humbuku někdo dostane hodně namazáno a já jsem přesvědčen o tom, že je to účel. Manipulace navíc nefunguje tak, že by ty loutky věděly, že jsou loutkami, a uvědomovaly si, že dělají něco špatného. Ta hra je geniální v tom, že to lidé páchají na základě vlastního přesvědčení. Jsou to idealisté přesvědčení o tom, že páchají dobro. A takto se zneužívají dobré myšlenky – hezká hesla, která se ukradnou a pomocí kterých se zmanipulují masy a pak se děje zvěrstvo. Příkladem může být Antifa jako hnutí, které mělo bojovat proti korporátnímu fašismu, a dnes se z ní stal nástroj korporátního fašismu. To je dokonalý.

Máte kolem sebe komunitu lidí, se kterými můžete sdílet myšlenky a kteří se na svět dívají podobným způsobem?

Nemám. Mám kolem sebe pár jednotlivců, se kterými se můžu o těch věcech bavit naplno, ale to jsou třeba tři lidé. Dříve jsem asi trpěl mesiášským komplexem a měl jsem hroznou potřebu informace, které jsem získal, předávat ostatním. Mnoho lidí z alternativní scény mají tenhle komplex a snaží se všem „otevřít oči“.

Já si tímhle obdobím taky prošel, ale většina lidí to nechce slyšet, takže už se ani nesnažím o tom s ostatními mluvit. Ze zkušenosti vím, že moje osobní přesvědčení je natolik vzdálené tomu, čemu věří normální lidé, že jsme úplně na jiné lodi. Často také sklízím agresivní reakci. Je to tím, že jim začnu nabourávat to jejich paradigma. Myslím, že lidi jsou strašně zakousnutí do svého přesvědčení, protože nejsou schopni pružně přemýšlet. V tom svém skladišti šuplíčků a regálků mají všechny informace srovnané tak, jak se to hezky naučili, tak je to bezpečný, ale ve chvíli, kdy jim z toho jeden šuplík vytáhnou, začne se to celé bortit a vznikne chaos. A chaos je nejistota. K tomu si ještě přidejme, jak fungují lidé ve skupině. Raději se připojí k většině, než aby ve svém názoru stáli sami. Pro mě bylo zpočátku těžké, že se svými kolegy a kamarády nemám často o čem mluvit, nebo že s nimi nemůžu mluvit o věcech tak, jak o nich skutečně přemýšlím.

V souvislosti s pandemií covidu-19 se mluvílo o „zlatém věku konspiračismu“ apod. Jak se na to díváte vy? Posílilo to přesvědčení o spiknutích?

Nemyslím si. Pro konspirační teorie bylo velkým milníkem hlavně 11. září. Kolem té události vzniklo mnoho otázek, protože oficiální odpověď nedává v mnoha ohledech smysl. Byl jsem tehdy mladý kluk, ale dodnes si pamatuji na ty záběry, kdy v té budově něco bouchlo ještě předtím, než do ní vletělo letadlo. Pak už nevysílali. V televizi byly také záběry Usámy bin Ládina, který se k tomu měl přiznat, ale přitom do živého vysílání volal nějaký překladatel a rozčiloval se, že ty titulky nesedí a že bin Ládin říká něco úplně jiného. Pak to hned odstříhli a už se o tom nemluvalo. Podobně to bylo i s Pentagonem. Ukazovali díru v baráku, do které by se letadlo nevešlo a oni nám tvrdili, že se ty titanové motory vypařily. Přitom titan se vypařuje až při 3 200 stupních, zatímco kerosin hoří při 1 200. Navíc u díry, ve které měl být takový žár, byly nepoškozené kancelářské šanony. Nekorespondovalo to s tím, co nám o tom tvrdili, že to pochopitelně začalo vyvolávat spoustu otázek. Proto kolem 11. září vzniklo i to hnutí, které hledá odpovědi, protože klasické vysvětlení jim nedává smysl. Dnes je předávání informací hrozně rychlé, protože máme internet a lidé jsou mnohem více propojení. Že by

zde byl ale nějaký zásadní posun oproti tomu, jak to bylo ještě před několika lety, si nemyslím.

Během covidu se to ovšem více zviditelnilo a „konspirační teorie“ se hodně přetřásaly. Když je nějaký problém, tak se společnost rozdělí na dvě skupiny, které si jdou po krku a nejsou schopny spolu komunikovat. Z těch, kteří to vnímají jinak, než se oficiálně tvrdí, se pak vyberou ti největší šílenci. Například Peterková udělala alternativní scéně takovou mediální službu jako snad nikdo jiný. Vytáhne se ti největší blázni, jako tomu bylo třeba i v případě alternativní spirituality. Když se dnes řekne „esoterika“, tak si většina lidí vybaví právě toho Plamínka nebo Jolandu.

Máte pocit, že si teď musíte dávat větší pozor na to, o čem s lidmi mluvíte, než tomu bylo před covidem?

Já myslím, že to období covidu opravdu zásadně rozdělilo společnost. Došlo to do bodu, kdy neočkovaní nadávali očkovaným a očkovaní nadávali neočkovaným. Za to ale do značné míry můžou média a to, jakým způsobem o tom informovala. Na lidi byl vyvíjen ohromný tlak. Znal jsem i člověka, který neumřel na covid, ale na hysterii, protože se nachladil a ze strachu, že má smrtelný virus, přestal jíst, byl na kapačkách a selhal mu organismus. Jeho opravdu považuju za oběť mediálního šílenství.

Považujete to za důsledek situace, se kterou lidstvo ještě nemělo zkušenost, nebo šlo také o něco jiného?

Covid od začátku považuju za psychologickou operaci. Když se to z Číny dostalo sem, tak jsme byli všichni vyděšení, protože jsme nevěděli, jestli jsou ty informace z Číny pravdivé a jak vážná ta situace je. Postupně na to začali všichni kašlat, protože to sice ohrožuje nějakou rizikovou skupinu, ale jinak je to jak chřipka. Už tehdy jsem tvrdil, že přijde tlak na registraci obyvatel, na elektronické ID a na to, aby se zrušila hotovost. Je úplně jedno, jestli byl ten virus vypuštěn z laborokry, nebo ne. Jde o to, že ten virus byl použit jako psychologická operace, aby se mohl vytvořit nátlak na lidi. Spousta těch konspiračních teorií ohledně očkovaní podle mě byly hovadiny, ale když se na to podívám z obchodního hlediska,

⇒ Dokončení je v rámečku na další straně dole.

Lidové prvky v albánské bektášiji, mystickém řádu alevitů

LIDOVÁ BEKTÁŠIJA MEZI ALBÁNCI

Martin Korábečný

V červnu 2022 jsem na institutu ekumenických studií (IES) obhájl bakalářskou práci s názvem *Současná podoba řádu bektášija v Albánii, Kosovu a Severní Makedonii. Zdroje bektášijské spirituality* pod vedením Lukáše de la Vega Noska. V bakalářské práci představuji bektášiju jako spiritualitu s lidovými prvky. Hlavní metodou práce mělo původně být zúčastněné pozorování. Bektášijských obřadů se ale mohli zúčastnit pouze iniciovaní členové, proto jsem byl pro jejich neveřejný charakter odkázán pouze na pozorování posvátných míst bektášije a lidí, kteří je uctívali, a na práci s literaturou. Ukazuje to, že tajemství je součástí bektášijské spirituality.

Vztah bektášije a sunnitského islámu

Z hlediska sunnitského islámu je postavení bektášije v rámci islámu sporné, súfijové jsou považováni za inkluzivní, pověřenou skupinu nerespektující is-

lámské právo a nemající znalost Koránu (věří spíše v jeho alegorický a symbolický, neliterární, esoterní význam – *batin*). Súfijci jsou kritizováni pro život „na oblačcích mystické extáze“. Kritici súfismu zahrnují především inovace islámu z ne-

muslimských civilizací, jeho izolaci a uzavřenost, úctu ke světcům a poutě k jejich hrobům, některé druhy hudby, pověřené praktiky či oddanou podřízenost řádovým představeným. Mnozí lidé, kteří se inspirovali bektášijou, provádějí rituály,

⇒ *Dokončení rozhovoru z předchozích stran.*

tak tu byl vyvíjen ohromný nátlak na to, abych přijal obchod, za který mi nikdo neručí. Takový obchod uzavřel jen šílenec. Osobně ze svého okolí neznám nikoho, kdo se nechal očkovat kvůli svému zdraví nebo aby neohrozil přfbuzné. Většina vám řekne, že to udělali, aby mohli cestovat, nebo protože je donutili v práci. Obecně s očkováním problém nemám, ale tady mi chyběl dostatečný výzkum. V kombinaci s tlakem, kritickými názory jiných vědců a s tím tabu, které se vytvořilo kolem jiného názoru, jsem došel k tomu, že je tu něco špatně.

Cítil jste kromě tlaku ze strany autorit i tlak svého okolí?

Někteří se báli, že budou umírat lidi. Ale já se na to zase dívám pragmaticky. Je to přirozený výběr. My jsme takhle naučeni díky křesťanství a pětisetleté nadvládě církve, díky které se strašně bojíme smrti a bolesti kvůli peklu, očistci a podobně. Přitom pro nativní a pohanské kultury, které mám moc rád a mám k nim blízko, to byla přirozená věc. Staří Slované smrt oslavovali jako další cestu člověka. Podobně tomu bylo i v jiných pohanských kulturách. Smrtí člověk odchází do dalšího dobrodružství a dalších světů. V křesťanství to ale jedním životem končí. Člověk je po smrti souzen, jde do pekla,

nebo do nebe a šmitec. Podobně zmizela i úcta k přírodě. Křesťanství udělalo z člověka nadřazeného pána přírody, protože je stvořen k obrazu Božímu. Katicismus byl vytvořen jako mocenský nástroj pro ovládnutí mas. Když v Římě zjistili, že držet celou Evropu pomocí meče je neefektivní, tak se zřídilo univerzální náboženství. A dnes tu máme tři větve té samé sekty. Vedle judaismu je tu ještě islám. Obrovskou část planety tak dnes ovládá jedna jediná sekta, která má tři odnože, které se mezi sebou vraždí kvůli sporu o tom, čím knížka je pravdivá.

Narazil jste na to, že něco, o čem jste byl předtím silně přesvědčen, může být úplně jinak? Prožil jste během let radikální změny svého paradigmatu?

Ano, tohle se mi děje docela často. Ne vždy jde o radikální změnu, která by mi překopala celý můj světový názor, ale občas člověk narazí na nějaký střípek informace, který pak začne dostávat pevnější obrysy a začne to paradigma nabourávat. Já s tím nemám problém. Naopak, poznání je nejsilnější zbraní lidstva a měli bychom za ním jít, abychom jako lidi vůbec věděli, co jsme zač. Historie lidstva je podle mě nejutajovanější informace ze všech, protože by to znamenalo radikální změnu myšlení všech lidí. Myslím, že dnes skoro každý, i když by to třeba veřejně nepřiznal, věří na UFO nebo že

mimozemšťané existují. Ten křesťanský pohled, že jsme v celém vesmíru sami, je podle mě nesmyslný. Já miluji staré mytologie, kde je to napsané zcela jasně, a dnes se to nedá schovávat za nějaké náboženské třeštění. Zjevně v nich čteme o technologiích a z dnešního pohledu prostě víme, že se tam mluví třeba o atomové bombě. Když přiletá bůh za hrozného lomození a ohně a vyvrací to stromy z kořenů, tak jde o technologii, a ne o představu lidí.

Podle mě se ta veškerá faleš děje právě kvůli tomu, že to s sebou nese změnu myšlení. Jaký technologický pokrok je v telefonu za posledních deset let, a v těch ostatních oborech nic? Tomu nevěřím. Dodnes si pamatuji reportáž o Stanley Mayerovi, který vymyslel auto na vodu. Pak ho odpráskli a dnes po tom neštěkne ani pes. Protože tyhle technologie s sebou nesou změnu vědomí člověka, jelikož celý ten systém stojí na krizích a na nedostatku, který je uměle vytvářen. Podobně je tomu dnes s energetickou krizí. To není o tom, že by plyn nebyl nebo že bychom si nebyli schopni vyrábět vlastní elektřinu. Vždyť ji sami vyvážíme. Je to zase jenom šmel, protože se s tím obchoduje na burze. Rozesmává mě to. Přijdu si jako Alenka v říši divů, když vidím, co se dneska děje. ■

Medailon autorky je na straně 21.